

Gäller för: Flera enheter - se eftersättsblad

Giltig från: 2026-06-03

Innehållsansvar: Nina Bernhard, (ninbe2), Vårdenhetschef

Giltig till: 2028-09-03

Granskad av: Nina Bernhard, (ninbe2), Vårdenhetschef

Godkänd av: Peter Dahm, (petda5), Verksamhetschef

Arbetsordning för undersköterska PIVA

Förändringar sedan föregående version

260520 Tillägg gällande iordningställande av material för munvård, skötsel av trakealkanyl/trakealtub, omhändertagande av närstående, patienter som vårdas över natt bör få ”IVA-bäddning” och att kontrollistor tas fram. Genomföra arbetsuppgifter och kontroller enligt ”Checklista PIVA uteteam korridorpersonal”. Länkar till lokala rutiner och styrdokumentet tillagda. Förtydligande gällande syfte och nutrition.

Syfte

Att säkerställa och förtydliga undersköterskans roll på PIVA som gäller omvårdnad av patienter som är i behov av postoperativ intensivvård.

Arbetsbeskrivning

Undersköterska och IVA/AN-sjuksköterska arbetar tillsammans i ett vårdpar. Se över patientens omvårdnadsbehov och planera arbetet tillsammans. **Undersköterskan är ansvarig för att vara drivande i patientens omvårdnad.** Det gäller åtgärder såsom hygien, munvård och mobilisering samt dokumentation av parametrar och drän på anesthesi- eller dygnsjournal samt påfyllning av diverse material på sal och i artikelskåp. Se över patienten, använd gärna lokal rutin [Head to toe "Lyft på täcket" PIVA 22](#) .

Cirkulation

- Kontrollera att parametrar såsom tex EKG, blodtryck, centrala tryck, SpO2 och timdiures håller sig inom ordinerade gränser.
- Dokumentera aktuella cirkulatoriska och respiratoriska tryck och parametrar (tex artärtryck, CVP, SpO2, temp, andningsfrekvens, topptryck och diures). Se trend och vidtala ansvarig sjuksköterska eller läkare vid avvikande värden.
- Kontrollera dränage avseende funktion, blödning, läckage och inställd sugnivå. Vidtala ansvarig sjuksköterska eller läkare om ev. luftläckage. Kontrollera att drän är märkta gällande om det är aktivt eller passivt, lokalisation och datum

samt kontroll att ev påse till dränslang sitter fast ordentligt enligt [Dränage Postoperativ vård](#) .

Respiration

- Instruera patienten till PEP-träning enligt lokal rutin [Andningsträning med PEP - Instruktion](#).
- Iordningsställ material för skötsel av trakealkanyl och ta fram ”Tracklåda” vid ankomst av patient med trakealkanyl.
- Ta fram och iordningsställ material för omvårdnad av patient med trakealkanyl/trakealtub vid ankomst av patient med ventilator. En del material finns på patientplatsen. Spatel och B2-skål tas fram från annat skåp.
- Inspektera trakealkanyl/trakealtub, kontrollera kufftryck och tubläge. Utföra skötsel av trakealkanyl/trakealtub i samråd med sjuksköterska enligt rutin. Dokumentera på dygnsjournal.
- Byte av ventilatorfilter och annat material till ventilatorbehandlade patienter i samråd med sjuksköterska kl 06.00 och vid behov enligt dygnsjournal.

Elimination

- Observera diures och dokumentera mängd på anestesi- eller dygnsjournal.
- Utföra bladderscan och ev utföra intermittant tappning eller inläggning av kvarvarande urinkateter samt borttagning av urinkateter enligt rutin.

Aktivitet

- Mobilisera till sängkant/stol så tidigt som möjligt i postoperativt förlopp. Genomför mobilisering enligt lokal rutin [SUMO - Trappa med vårdstrategi](#).
- Sängliggande patient vänds eller annan lägesändring som tryckavlastar genomförs minst var tredje timme.
- Vikt efter ordination.

Smärta

- Genom omvårdnad och smärtlindrande åtgärder såsom tex lägesändring, användning av värmedynor, erbjuda isglass mm öka välbefinnandet hos patienten. Det bidrar till ökning av kroppseget smärthämmande system av endorfiner, vilket kan minska upplevelse av smärta.
- Behandling med TENS enligt lokal rutin [TENS](#) .

Nutrition

- Fylla i vätskelista på dygnsjournal.
- Planera intag av dryck, ev sondvälling och mat i samråd med sjuksköterska enligt ordination.

- Inspektera v-sond/nutritionssond, ev. pågående sondvälling samt sondläge. Starta sondvälling och ge läkemedel i sond efter överenskommelse med sjuksköterska. Sondvälling ska märkas med datum och tid. Ev. extra retentionskontroll vid stora retentionsvolymerna, se rutin.

Hud

- Hjälp med personlig hygien samt byte av skjorta, underbyxor och lakan genomförs dagligen och vb. Patienter som vårdas över natt bör i möjligaste mån få ”IVA-bäddning”.
- Iordningsställa material för munvård när patienten kommer. Till patienter som vårdas över natt förbered med några muntork, liten mugg med vatten, vaselin i medicinbägare, några öronpinnar för munvård, tandborste och tandkräm.
- Utföra munvård och ögonvård enligt rutin. Dokumentera på dygnsjournal.
- Daglig inspektion av in- och utfarter. Ta bort infart efter överenskommelse med sjuksköterska. Se rutin [Hantering av perifer infart \(PVK\) på operation och postoperativa enheter](#) .
- Daglig inspektion av hudkostym. Stödstrumpor tas av morgon och kväll vid inspektion av hudkostym.

Övrigt

- Omhändertagande av närstående enligt lokal rutin [Besökspolicy Postoperativ vård Avd 22 PIVA](#) .
- Ta fram aktuella kontrollistor för postoperativ omvårdnad beroende på kirurgiskt ingrepp.
- Registrera i Orbit (postoperativa avvikelser/komplikationer) enligt rutin.
- Dokumentera i Melior enligt rutin.
- Städning av patientplats enligt Metodkort/Signeringslista ”Rengöringsrutiner för PIVA-plats”.
- Städning av skölj. Tömning av sopor och tvättsäckar enligt Metodkort/Signeringslista ”Rengöringsrutiner för skölj”.
- Genomföra arbetsuppgifter och dagliga kontroller enligt ”Checklista PIVA uteteam korridorspersonal”. Hjälpas åt att genomföra uppgifterna tillsammans, särskilt om det inte finns personal placerad i korridor.

05.30- 06.00

- Vid enteral nutrition sammanställ dygnets tillförda mängd i samråd med ansvarig sjuksköterska, dokumentera på dygnsjournal.
- Iordningställ ny dygnsjournal i överenskommelse med ansvarig sjuksköterska.

Relaterad information

[Dränage Postoperativ vård](#)

[Hantering av perifer infart \(PVK\) på operation och postoperativa enheter](#)

Lokal rutin [TENS](#)

Lokal rutin [Head to toe "Lyft på täcket" PIVA 22](#)

Lokal rutin [Andningsträning med PEP - Instruktion](#)

Lokal rutin [SUMO - Trappa med vårdstrategi](#)

Lokal rutin [Besökspolicy Postoperativ vård Avd 22 PIVA](#)

Granskare/arbetsgrupp

Anahile Jara Undersköterska PIVA 22 och Postop 95, Omr 5 SU

Anna Kjellin Sektionsledare PIVA 22 och Postop 95, Omr 5 SU

Carina Santana-Nyberg Sektionsledare PIVA 22 och Postop 95, Omr 5 SU

Erika Wanne Instruktör PIVA 22 och Postop 95, Omr 5 SU

Lillian Emanuelsson Undersköterska PIVA 22 och Postop 95, Omr 5 SU

Marika Lundin Undersköterska PIVA 22 och Postop 95, Omr 5 SU

Monika Wilhemsson-Olsson Undersköterska PIVA 22 och Postop 95, Omr 5 SU

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Verksamhet Anestesi-Operation-Intensivvård
Sahlgrenska, Postoperativ vård Sahlgrenska, Central
intensivvårdsavdelning, Avdelning 95B postoperativ vård,
Avdelning 95A postoperativ vård, Avdelning 22 postoperativ
intensivvård

Innehållsansvar: Nina Bernhard, (ninbe2), Vårdenhetschef

Granskad av: Nina Bernhard, (ninbe2), Vårdenhetschef

Godkänd av: Peter Dahm, (petda5), Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9805-1593997-2294

Version: 4.0

Giltig från: 2026-06-03

Giltig till: 2028-09-03